

บทที่ 1

บทนำ

1. หลักการและเหตุผล

แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 7 ซึ่งจัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้วิเคราะห์ว่า แม้ว่าการพัฒนาการศึกษาในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 6 จะบรรลุผลสำเร็จไปได้ระดับหนึ่ง แต่ยังคงพบว่ามีปัญหาอุปสรรคอีกหลายประการที่ควรได้รับการแก้ไขที่สำคัญคือการกระจายโอกาสเพื่อสร้างเสมอภาคทางการศึกษา นอกจากนี้ผลจากการขยายตัวทางอุตสาหกรรมที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว ได้ก่อให้เกิดปัญหาการขาดแคลนกำลังคน โดยเฉพาะด้านช่างฝีมือ ช่างเทคนิค และวิศวกร เป็นจำนวนมาก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี : 2535 หน้า 25-26) ด้วยเหตุนี้ แนวทางการพัฒนาการศึกษาในแผนพัฒนาการศึกษาฉบับที่ 7 (พ.ศ.2535 - 2539) จึงมุ่งให้ความสำคัญต่อการเพิ่มสัดส่วนการผลิตกำลังคนสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมากขึ้น (อ้างแล้ว : 2535 หน้า 40-41) ส่วนการศึกษาระดับอาชีวศึกษานั้น เพื่อให้สอดคล้องการพัฒนาประเทศด้านอุตสาหกรรมจะมีการรับนักเรียนระดับประโยควิชาชีพชั้นสูง (ปวช.) เพิ่มขึ้นจาก 153,440 คน ในปี 2535 เป็น 182,180 คน ในปี 2539 หรือเพิ่มในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 4 ต่อปี โดยสาขาช่างอุตสาหกรรมเพิ่มสูงสุดร้อยละ 6 ต่อปีและ พาณิชยกรรมเพิ่มร้อยละ 4 ต่อปี ซึ่งมีสถานศึกษาเอกชนร่วมจัดการผลิตคิดเป็นร้อยละ 47 ในปี 2535 และเพิ่มเป็นร้อยละ 50 ในปี 2539 (อ้างแล้ว : 2535 หน้า 48)

นโยบายและมาตรการระดับมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษาในแผนพัฒนาการศึกษาฉบับที่ 7 2535 - 2539 ที่ใช้อยู่ในปัจจุบันนี้ ได้เน้นการเร่งผลิตและพัฒนากำลังคนให้เหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนาประเทศ โดยมุ่งเพิ่มการผลิตกำลังคนอย่างมีคุณภาพ โดยเฉพาะในสาขาวิชาที่ขาดแคลนทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทั้งนี้ ได้ส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดวิชาชีพให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น โดยเน้นการสอนวิชาชีพที่สอดคล้องกับท้องถิ่นรวมทั้งส่งเสริมให้สถานศึกษาร่วมกับภาคธุรกิจเอกชนในการวางแผน การผลิตการจัดหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน ตลอดจนการมีส่วนร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายตามความเหมาะสม นอกจากนี้ยังสนับสนุนให้หน่วยธุรกิจอุตสาหกรรม องค์กรเอกชน องค์กรชาวบ้าน และสถาบันทางศาสนา จัดหรือมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของชุมชนหรือท้องถิ่น (อ้างแล้ว : อีกด้วย 2535 หน้า 64-70)

จากหลักการและเหตุผลในการวางแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ และความสอดคล้องกับการพัฒนาประเทศด้านอุตสาหกรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีดังกล่าว โครงการจัดตั้งวิทยาลัยเทคโนโลยี โดยบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ชิตก้า จำกัด (มหาชน) และบริษัทในเครือวิกรู๊ป ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อการเรียนการสอนด้านช่างเทคนิคในระดับปวช. และปวส. เพื่อสอนและฝึกให้นักศึกษาที่สำเร็จหลักสูตรในระดับปวช. จากสถาบันนี้มีความสามารถที่จะศึกษาต่อในระดับปวส. และ/หรือมีความพร้อมที่จะทำงานอย่างมีคุณภาพได้ทันที จึงเสนอให้สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยพายัพ ทำการ

สำรวจแนวโน้มของการศึกษาต่อระดับอาชีวะทางด้านเทคโนโลยีและพาณิชยกรรมในจังหวัดเชียงใหม่ - ลำปาง - เชียงราย และแพร่ เพื่อจะได้นำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการวางแผนพัฒนารูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาของบริษัท ต่อไป

2. วัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์ของการสำรวจมีดังนี้

- 2.1 เพื่อทราบข้อมูลพื้นฐานของผู้ที่จะเข้าศึกษาต่อในระดับอาชีวศึกษา
- 2.2 เพื่อศึกษาความต้องการของนักเรียนระดับมัธยมต้นในการศึกษาต่อระดับอาชีวศึกษา
- 2.3 เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนอาชีวศึกษาในจังหวัดภาคเหนือตอนบน
- 2.4 เพื่อศึกษาสาขาวิชาที่คาดว่าจะเปิดสอนในอนาคต และแนวโน้มของโรงเรียนอาชีวศึกษาในภาคเหนือ

3. ขอบเขตของการสำรวจ

ขอบเขตของการสำรวจครอบคลุมในเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- 3.1 ลักษณะข้อมูลทางประชากรของผู้ที่จะเข้าศึกษาต่อในระดับอาชีวศึกษาและเทคโนโลยี
- 3.2 สถานภาพและแนวโน้มของโรงเรียนอาชีวศึกษา
- 3.3 ความต้องการและสาขาที่ต้องการจะเข้าศึกษาต่อในระดับอาชีวศึกษา
- 3.4 ข้อเสนอแนะและแนวโน้มที่คาดว่าจะเปิดสอนในสาขาต่าง ๆ ระดับอาชีวศึกษา

ขอบเขตของการสำรวจตามข้อ 3.1-3.4 ได้ทำการศึกษาจากนักเรียนชั้นมัธยมปีที่ 3

ผู้ปกครองและผู้บริหารโรงเรียนทั้งภาครัฐบาลและเอกชนตามโรงเรียนต่าง ๆ ในจังหวัดเชียงใหม่ ลำปาง เชียงราย และแพร่

4. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรของการสำรวจครั้งนี้ประกอบด้วย นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ผู้ปกครองของนักเรียน ผู้บริหารโรงเรียนและครูแนะแนว ซึ่งจากการใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิหลายขั้นตอน (Stratified Multi-Stage Sampling) ทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างดังนี้

- 4.1 จังหวัดตัวอย่าง จำนวน 4 จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำปาง และแพร่

4.2 โรงเรียนตัวอย่าง 20 โรงเรียน ประกอบด้วย

4.2.1 จังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ โรงเรียนกาวิละวิทยาลัย สันป่าตองวิทยาคม คอยสะเก็ดวิทยาคม ดาราวิทยาลัย และเชียงใหม่คริสเตียน

4.2.2 จังหวัดลำปาง ได้แก่ โรงเรียนเขลางค์นครวิทยา บุญญวาทีวิทยาลัย อัสสัมชัญ-ลำปาง เคนเนตเมกเคนซี และเกาะคาวิทยาคม

4.2.3 จังหวัดเชียงราย ได้แก่ โรงเรียนเชียงรายวิทยาคม สามัคคีวิทยาคม เวียงป่าเป้าวิทยาคม แม่สรวยวิทยาคม และคริสเตียนไพศาลศาสตร์

4.2.4 จังหวัดแพร่ ได้แก่ โรงเรียนเมืองแพร่ เค่นชัยวิทยา ห้วยม้าวิทยาคม เจริญราษฎร์ และ วิไลเกียรติอุปถัมภ์

4.3 กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย

4.3.1 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จาก 20 โรงเรียนใน 4 จังหวัด จำนวน 400 คน

4.3.2 กลุ่มผู้ปกครองของนักเรียนตัวอย่างจาก 20 โรงเรียนใน 4 จังหวัด จำนวน 400 คน

4.3.3 กลุ่มผู้บริหารโรงเรียนและครูแนะแนวจาก 20 โรงเรียนใน 4 จังหวัด จำนวน 40 คน

5. ข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลของการสำรวจครั้งนี้มาจาก 2 แหล่ง คือ

5.1 ข้อมูลปฐมภูมิ ได้มาจากการสำรวจด้วยแบบสอบถามซึ่งคณะผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามออกไปยังกลุ่มตัวอย่างตามโรงเรียนต่าง ๆ ในจังหวัดเชียงใหม่ ลำปาง เชียงราย และแพร่ โดยมีสัดส่วนของการส่งแบบสอบถามและรับคืนของแบบสอบถามดังนี้

กลุ่มตัวอย่าง	ส่ง	ได้รับคืน	คิดเป็นร้อยละ
ก. นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3	400	369	92.25
ข. ผู้ปกครองของนักเรียน	400	332	83.0
ค. ผู้บริหารโรงเรียนและครูแนะแนว	40	30	75.0

5.2 ข้อมูลทุติยภูมิ ได้จากเอกสาร.รายงาน ข้อมูลสถิติและสารสนเทศของหน่วยงาน ทางด้านการศึกษาจากรัฐบาลและเอกชน เช่น สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ - ลำปาง - เชียงรายและแพร่ หน่วยศึกษานิเทศก์ เขตการศึกษา 8 ฯลฯ

หลังจากได้ข้อมูลมาแล้วได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงพรรณนาประกอบด้วยสถิติข้อสนเทศ รวมทั้งการวิเคราะห์ทางสถิติที่เหมาะสมกับระดับของข้อมูล